

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **P. B.**, zast. Mgr. Janem Kvapilem, advokátem, se sídlem Sakařova 1631, Pardubice, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčí právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 27. 9. 2024, č. j. 52 Ad 10/2024-49,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 27. 9. 2024, č. j. 52 Ad 10/2024-49 **se ruší**.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2024, č.j. MPSV-2024/113558-919, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Janu Kvapilovi se přiznává odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **1 300 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), který zamítl stěžovatelovu žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2024, č.j. MPSV-2024/113558-919 (dále jen „rozhodnutí žalovaného“); tímto žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Úřadu práce - Krajské pobočky v Pardubicích (dále jen „úřad práce“) ze dne 26. 3. 2024, č. j. 91184/24/PA (dále jen „rozhodnutí úřadu práce“), kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o příspěvek na zvláštní pomůcku - elektrokolo.

[2] Stěžovatel dne 16. 3. 2022 požádal dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. 329/2011 Sb.“), o přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku – elektrokolo. Jeho žádost byla nejprve zamítnuta rozhodnutím úřadu práce ze dne 28. 4. 2022, č. j. 112518/22/PA, s odůvodněním, že elektrokolo není pomůckou uvedenou v seznamu druhů a typů zvl. pomůcek ve vyhlášce č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 388/2011 Sb.“), přičemž se nejedná ani o pomůcku srovnatelnou. Toto rozhodnutí bylo následně potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 5. 2022, č.j. MPSV-2022/94376-919.

[3] Žaloba proti rozhodnutí žalovaného byla krajským soudem zamítnuta rozsudkem ze dne 14. 12. 2022, č. j. 52 Ad 9/2022-133. Stěžovatel podal proti zmíněnému rozsudku kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud shledal důvodnou a rozsudek krajského soudu, jakož i rozhodnutí žalovaného rozsudkem ze dne 22. 3. 2023, č. j. 4 Ads 45/2023-24, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud žalovanému uložil, aby 1) podrobně vysvětlil s odkazem na konkrétní aplikovatelné právní normy a právně závazné technické normy, proč nelze elektrokolo vůbec považovat za zvláštní pomůcku pro osoby se zdravotním postižením, nebo 2) se zabýval srovnatelností využití elektrokola s motorovým vozidlem ve smyslu § 9 odst. 14 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, přičemž neopomene vymezit, co se vůbec rozumí pod pojmem motorové vozidlo.

[4] Následně žalovaný zrušil původní rozhodnutí správního orgánu I. stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dne 15. 11. 2023 bylo ve věci opětovně rozhodnuto tak, že žádost byla zamítnuta, a to rozhodnutím č. j. 362829/23/PA; toto rozhodnutí bylo v odvolacím řízení zrušeno pro nepřezkoumatelnost z důvodu nedostatečného odůvodnění. Následně dne 26. 3. 2024 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí č. j. 91184/24/PA, kterým byla žádost stěžovatele do třetice zamítnuta. Toto rozhodnutí bylo v odvolacím řízení potvrzeno rozhodnutím žalovaného, které bylo předmětem žaloby, o které rozhodl krajský soud rozsudkem nyní napadeným kasační stížností.

[5] Stěžovatel v **žalobě** namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, jakožto i skutečnost, že se žalovaný neřídil závazným pokynem vysloveným ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 45/2023. Předně absentovalo posouzení otázky, zda lze elektrokolo z hlediska jeho využití srovnat s motorovým vozidlem jako zvláštní pomůckou podle dotčených právních předpisů (vyhláška č. 388/2011 Sb., v návaznosti na § 9 odst. 14 zákona č. 329/2011 Sb.). Podle stěžovatele úřad práce uvedl pouze výčet technických norem, aniž by však uvedl, jaké konkrétní relevantní závěry z těchto norem dovodil v souvislosti s případnou srovnatelností elektrokola a motorového vozidla z hlediska jejich využití. Dle stěžovatele tak byl závěr úřadu práce, že elektrokolo nebylo možné považovat za pomůcku srovnatelnou s motorovým vozidlem, zcela nezdůvodněn. Dle stěžovatele žalovaný nesprávně aproboval nepřezkoumatelné rozhodnutí úřadu práce. Stěžovatel měl za to, že z hlediska uváděné srovnatelnosti (pomůcky neuvedené v seznamu druhů a typů zvl. pomůcek ve vyhlášce č. 388/2011 Sb., s pomůckou na tomto seznamu uvedenou, dle § 9 odst. 14 zákona č. 329/2011 Sb.) se měla hodnotit funkční shodnost a obdoba vlastností, ale i případná způsobilost k odstranění či překonání zdravotního hendikepu. Dle stěžovatele z hlediska funkčního využití je elektrokolo

pokračování

pomůckou srovnatelnou s motorovým vozidlem; je způsobilé zlepšit mobilitu stěžovatele, usnadnit nezbytný osobní styk s úřady, návštěvy lékařů a realizaci žádoucích sociálních interakcí, včetně zvýšení jejich četnosti.

[6] **Krajský soud** neshledal námitky stěžovatele důvodné a žalobu zamítl. Dle krajského soudu správní orgány respektovaly závazný pokyn ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu. Nesporným faktem dle krajského soudu bylo, že elektrokolo se neřadí mezi zvláštní pomůcky uvedené ve vyhlášce č. 388/2011 Sb. Ve zrušujícím rozsudku Nejvyšší správní soud zavázal správní orgány, aby buď podrobně vysvětlily, proč nelze elektrokolo vůbec považovat za zvl. pomůcku pro osoby se zdravotním postižením, nebo se měly zabývat srovnatelností využití elektrokola s motorovým vozidlem, když ani neopomenou vymezit, co vůbec rozumí pod pojmem motorové vozidlo. Dle krajského soudu správní orgány svoji povinnost splnily, jelikož žalovaný se na str. 4 až 6 svého rozhodnutí zabýval vysvětlením jedné z podmínek, tedy vysvětlení toho, proč nelze elektrokolo vůbec považovat za zvl. pomůcku pro osoby se zdravotním postižením, resp. motorové vozidlo. Dle rozhodnutí žalovaného elektrokola jsou považována za nemotorová vozidla (*de iure* jízdní kola), pokud nedosahují rychlosti vyšší jak 25 km/h a výkon motoru nepřesahuje 250 W. V opačném případě, tedy u parametrově silnější specifikace, by se už jednalo, *v právním slova smyslu*, o motorové vozidlo. Krajský soud odkázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 12. 10. 2023, ve věci C-286/22, *KBC Verzekeringen*, který se zabýval výkladem pojmu „vozidlo“, byť v rámci směrnice 2009/103/ES. SDEU zde došel k závěru, že pojem „vozidlo“ se nevztahuje v daném smyslu na jízdní kola, jejichž elektrický motor pouze napomáhá šlapání a které je vybaveno funkcí, jež mu umožňuje zrychlit bez šlapání do rychlosti 20 km/h, přičemž tato funkce však může být aktivována až po použití svalové síly, tedy ke stejnému závěru jako žalovaný. Krajský soud pouze žalovanému vytkl, že rozhodoval na základě neplatného právního předpisu, a to konkrétně vyhlášky č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 341/2014 Sb.“), která byla zrušena k 24. 6. 2023 a nahrazena vyhláškou č. 153/2023 Sb. o schvalování technické způsobilosti vozidel a technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (dále jen „vyhláška č. 153/2023 Sb.“). Nicméně, z hlediska vzájemné komparace obou zmíněných vyhlášek (staré a nové právní úpravy) dospěl krajský soud k závěru, že aplikace aktuální vyhlášky č. 153/2023 Sb. by nutně vedla žalovaného ke stejným závěrům, když obsahuje víceméně stejná pravidla k hodnocení specifik elektrokol jako vyhláška č. 341/2014 Sb.

[7] V **kasační stížnosti** stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel předně namítá, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný. Dle stěžovatele jak krajský soud, tak i žalovaný a úřad práce nerespektovali závazný právní názor vyslovený ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel je přesvědčen, že se správní orgány zabývaly pouze vymezením pojmu motorové vozidlo ve vztahu k elektrokolům, když dospěly, s odkazem na příslušné právní a technické normy, k závěru, že elektrokolo není možné v daném případě považovat za motorové vozidlo. Toto dílčí posouzení, pro věc nejméně relevantní, však staví na jisto pouze to, že elektrokolo není možné považovat za motorové vozidlo, a tedy, že elektrokolo nelze automaticky považovat za zvláštní pomůckou výslovně uvedenou v Příloze č. 1 k vyhlášce č. 388/2011 Sb. Nic to

však nevypovídá o tom, zda elektrokolo z hlediska jeho využití je pomůcka srovnatelná se zvláštní pomůckou, v tomto případě s motorovým vozidlem, přičemž na takové posouzení správní orgány opětovně zcela rezignovaly.

[8] Dle stěžovatele správní orgány neuvedly žádnou konkrétní právní normu, která by vyžadovala, aby zvláštní pomůcka ve smyslu § 9 odst. 14 zákona č. 329/2011 Sb. byla schválena pro použití osobami se zdravotním postižením, nepředestřely žádnou konkrétní argumentaci opírající se o znění konkrétních norem, z nichž by vyplývalo, že elektrokolo není možné za žádných okolností schválit pro přepravu osob se zdravotním postižením. K provedení těchto úvah byly správní orgány dle stěžovatele zavázány Nejvyšším správním soudem na základě jeho předchozího zrušujícího rozsudku, jelikož ten konstatoval, že bylo povinností správních orgánů zabývat se srovnatelností elektrokola z hlediska jeho využití s motorovým vozidlem. Dále je dle stěžovatele odůvodnění rozsudku krajského soudu vnitřně rozporné, jelikož konstatuje, že správní orgán vysvětlil, proč elektrokolo nelze vůbec považovat za pomůcku pro osoby se zdravotním postižením, a tedy se již nemusel zabývat jeho srovnatelností s motorovým vozidlem (bod 21. odůvodnění), když však sám správní orgán žádost zamítl s odůvodněním, že elektrokolo není pomůckou srovnatelnou s motorovým vozidlem. Sám krajský soud pak v bodě 22. odůvodnění konstatuje, že souhlasí se závěrem žalovaného, že elektrokolo není možné považovat za zařízení srovnatelné s motorovým vozidlem. Jedna a tatáž argumentace je tak pro krajský soud v jednom případě odůvodněním, že elektrokolo není vůbec pomůckou pro osoby se zdravotním postižením, a současně odůvodněním, že elektrokolo není pomůckou srovnatelnou se zvláštní pomůckou v podobě motorového vozidla. Krajský soud tak dle stěžovatele aproboval závěr žalovaného, aniž by odpovídajícím způsobem reagoval na nedostatky v něm obsažené.

[9] Dle stěžovatele správní orgány neuvedly, proč nelze elektrokolo vůbec považovat za zvláštní pomůcku pro osoby se zdravotním postižením, ani se fakticky nezabývaly srovnatelností využití elektrokola s motorovým vozidlem. Pokud jde o srovnání elektrokola s motorovým vozidlem z hlediska jejich využití, stěžovatel uvádí, že z hlediska tohoto posuzování se hodnotí, zda je posuzovaná zvláštní pomůcka funkčně shodná a má obdobné vlastnosti, případně, zda umožní žadateli odstranit nebo překonat jeho zdravotní hendikep shodně jako pomůcka dle § 9 odst. 13 zákona č. 329/2011 Sb. Stěžovatel je nadále přesvědčen o tom, že z hlediska svého funkčního využití je elektrokolo pomůckou srovnatelnou s motorovým vozidlem, když shodně jako motorové vozidlo je elektrokolo způsobilé zlepšit mobilitu stěžovatele, usnadnit nezbytný osobní styk s úřady, návštěvy lékařů a realizaci žádoucích sociálních kontaktů, včetně zvýšení jejich četnosti.

[10] Žalovaný ve **vyjádření** ke kasační stížnosti pouze uvedl, že považuje rozsudek krajského soudu za věcně správný a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

[11] **Nejvyšší správní soud** nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

[12] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[13] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotné právního postavení stěžovatele.

[14] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost predestiná k rozhodnutí především otázku, zda se správní orgány, jakožto i krajský soud, řídily závazným právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že by se mohlo jednat o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Shledal proto kasační stížnost přijatelnou.

[15] Jelikož se jedná o opakovanou kasační stížnost v dané věci, vážil dále Nejvyšší správní soud její přípustnost z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. také další výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Citované ustanovení tak nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Úprava v § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. tedy limituje přípustnost kasační stížnosti ve vztahu k otázkám již dříve v téže věci Nejvyšším správním soudem závazně posouzeným a námitkám, které účastník řízení ve své první kasační stížnosti neuplatnil, ačkoliv je uplatnit mohl (v podrobnostech viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165, publ. pod č. 2365/2011 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost je přípustná, jelikož stěžovatel namítá, že se žalovaný, ani krajský soud neřídili závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] Stěžovatel žádal o příspěvek na elektrokolo, tj. na jízdní kolo s elektromotorem, který jezdci usnadňuje šlapání. Elektrokolo nepatří mezi zvláštní pomůcky uvedené ve vyhlášce (to v řízení není sporné). Ve vyhlášce je uvedeno motorové vozidlo; řešenou otázkou tedy je, zda je elektrokolo z hlediska využití srovnatelné s motorovým vozidlem.

[18] Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku uvedl: „Závěr žalovaného je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a nemá oporu ve správním spisu. Žalovaný neuvedl, jaká právní norma vyžaduje, aby zvláštní pomůcka ve smyslu § 9 odst. 14 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením byla schválena pro použití osobami se zdravotním postižením. Z odůvodnění rozhodnutí ani obsahu správního spisu pak není zřejmé, na základě jakých skutečností dospěl žalovaný k závěru, že elektrokolo, na které požadoval stěžovatel přiznat příspěvek, není schváleno pro použití osobami se zdravotním postižením. Ze spisu nevyplývá, že by správní orgány zjišťovaly, zda požadované elektrokolo bylo schváleno pro použití zdravotně postiženými osobami, resp. nepředestřely argumentaci opírající se o konkrétní znění technické normy, z níž by vyplývalo, že daný typ dopravního prostředku nemůže být za žádných okolností schválen pro přepravu osob se zdravotním postižením. (...) Nejvyšší správní soud nevylučuje, že závěr, k němuž žalovaný dospěl, může být věcně správný, ovšem s ohledem na kusé odůvodnění rozhodnutí žalovaného a nedostatek opory skutkových zjištění ve správním spisu jej nelze přezkoumat. Za dané situace se Nejvyšší správní soud nemůže vyjádřit ke kasační námitce, zda lze elektrokolo v obecné rovině považovat za pomůcku ve smyslu § 9 odst. 14 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.“ Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že výše uvedené výtky zde vyslovené zůstaly dílem nevyslyšeny.

[19] Dle stěžovatele se správní orgány nezabývaly otázkou, zda s odkazem na konkrétní technické a právní normy nelze elektrokolo vůbec považovat za zvláštní pomůcku pro osoby se zdravotním postižením, ani se fakticky nezabývaly srovnatelností využití elektrokola s motorovým vozidlem. Pro posouzení dané věci je potřeba vyjít z odůvodnění rozhodnutí žalovaného, v němž se uvádí, že s odkazem na Přílohu č. 12 „Technické požadavky na konstrukci a stav výbavy“, odd. C „Technické požadavky na výbavu jízdních kol, potahových vozidel a ručních vozíků“, odd. 10 k vyhlášce č. 341/2014 Sb. se pro „účely této vyhlášky jízdním kolem rozumí i jízdní kola s pedály, která jsou vybavena přídatným elektrickým motorem dle přímo použitelného předpisu Evropské unie“.

[20] Dle § 9 odst. 13 a 14 zákona č. 329/2011 Sb. se osobám se zdravotním postižením poskytuje příspěvek na zvláštní pomůcky uvedené v seznamu dle odst. 13 citovaného ustanovení. V případě, že zvláštní pomůcka není uvedena v seznamu, tak se posuzuje, zda je tato konkrétní zvláštní pomůcka srovnatelná z hlediska využití s druhy a typy zvláštních pomůcek uvedených v tomto seznamu.

[21] Stěžovatel ve své žádosti uvedl, že žádá o příspěvek na motorové vozidlo, ideálně elektrokolo, přičemž k žádosti předložil i cenovou kalkulaci na jím vybrané elektrokolo. Úřad práce s odkazem na technické normy dospěl k závěru, že elektrokolo není motorovým vozidlem, jelikož nesplňuje nároky stanovené vyhláškou; elektrokolo není jako pomůcka pro osoby se zdravotním postižením v seznamu pomůcek uvedených v prováděcím předpisu a nelze použít ani § 9 odst. 14 zák. č. 329/2011 Sb. o srovnatelnosti pomůcky z hlediska jejího využití. Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že tento svůj závěr správní orgán však již nijak neodůvodnil. Žalovaný poté souhlasil se závěrem uvedeným v rozhodnutí

pokračování

správního orgánu I. stupně, přičemž opět ocitoval vyhlášku č. 341/2014 Sb. a technické požadavky stanovené v příloze č. 12 písm. c), kde je stanoveno, že se stále jedná o jízdní kolo, nikoliv motorové vozidlo i tehdy, pokud je jízdní kolo vybaveno dodatečně pomocným motorkem, jestliže jeho maximální konstrukční rychlost nebude vyšší než 25 km/h. Dále žalovaný odkázal na Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 168/2013, o schvalování dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek a dozoru nad trhem s těmito vozidly (dále jen „nařízení č. 168/2013“), kde jsou dle čl. 2 bodu 2 písm. h) vyjmuta z tohoto nařízení „šlapací jízdní kola s pedály, která jsou vybavena přídavným elektrickým motorem s maximálním trvalým výkonem nižším nebo rovným 250 W, jehož motor je vyřazen z činnosti, jestliže cyklista přestane šlapat, a jinak je jeho výkon postupně snižován až do vyřazení motoru z činnosti, dokud rychlost vozidla nedosáhne 25 km/h“. Žalovaný tedy uzavřel, že elektrokolo je stále jízdní kolo a není tak možné jej považovat za zařízení srovnatelné s pomůckou zařazenou ve vyhlášce, tj. motorovým vozidlem.

[22] Nejvyšší správní soud konstatuje, že jízdní kolo není pomůckou, která by byla uvedena v seznamu pomůcek dle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 388/2011 Sb. Stěžovatel žádal o příspěvek na elektrokolo Rock Machine Crossride INT e500 Touring, které je vyrobeno na mono rámu, s motorem Shimano Steps EP8, silou 85 Nm (36 V, 250 W), baterií s kapacitou 504 Wh. Z této specifikace předložené stěžovatelem dospěl úřad práce k závěru, že stěžovatel požaduje příspěvek na elektrokolo s výkonem 250 W. Dle přílohy č. 8 bodu 8 vyhlášky č. 153/2023 Sb., která nahradila vyhlášku č. 341/2014 Sb., citovanou nesprávně správními orgány ve svých rozhodnutích, se za jízdní kolo považuje takové jízdní kolo, které je dodatečně vybaveno pomocným motorkem, „jestliže a) bude nadále zachován původní charakter jízdního kola, b) jeho výkon nepřesáhne 1 kW, c) v případě použití spalovacího motoru, nebude mít takový motor objem válce nebo válců větší než 50 cm, d) maximální konstrukční rychlost nebude vyšší než 25 km/h a e) montáž pohonného systému - motor, nádrž paliva nebo akumulátor na jízdní kolo si nevyžadá zásah na jeho nosných částech“.

[23] Z výše uvedeného a s odkazem na čl. 2 bod 2 písm. h) nařízení č. 168/2013 je možné uzavřít, že i v případě elektrokola s podpůrným motorkem o výkonu 250 W se stále jedná o jízdní kolo. Dle krajského soudu správní orgány dostaly své povinnosti, jelikož byly zavázány k vysvětlení, proč nelze elektrokolo vůbec považovat za zvl. pomůcku pro osoby se zdravotním postižením, nebo se budou zabývat srovnatelností využití elektrokola s motorovým vozidlem, když ani neopomenou vymezit, co vůbec rozumí pod pojmem motorové vozidlo. Žalovaný dle krajského soudu vysvětlil v odůvodnění svého rozhodnutí, proč nelze elektrokolo vůbec považovat za zvláštní pomůcku pro osoby se zdravotním postižením, tedy motorové vozidlo. Dle krajského soudu této povinnosti dostal tak, že definoval, že elektrokolo s výkonem 250 W je jízdním kolem, nikoliv motorovým vozidlem. Jelikož jej není možné podřadit pod motorové vozidlo, tak není možné na jeho nákup poskytnout příspěvek dle § 9 odst. 1, 3 a 4 zák. č. 329/2011 Sb.

[24] Nejvyšší správní soud konstatuje, že správní orgány sice správně dospěly k závěru, že elektrokolo ve stěžovatelem vyžadované specifikaci není motorovým vozidlem, tedy se nejedná o zvláštní pomůcku dle § 9 odst. 13 zák. č. 329/2011 Sb. Nicméně pro tyto případy je zde odst. 14 stejného ustanovení, který uvádí, že „při rozhodování o poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku, která není uvedena v seznamu podle odstavce 13, se posuzuje, zda je tato konkrétní zvláštní pomůcka z hlediska využití srovnatelná s druhy a typy zvláštních pomůcek

uvedenými v seznamu podle odstavce 13“. Dle Nejvyššího správního soudu bylo proto nutné se zabývat i druhou částí podmínky, tedy, zda je elektrokolo srovnatelné (a v čem) s motorovým vozidlem, jakož i vymezit, co se chápe motorovým vozidlem, k čemuž byl žalovaný rovněž zavázán ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu. V bodě 34 zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu se konstatuje: *„Žalovaný neuvedl, jaká právní norma vyžaduje, aby zvláštní pomůcka ve smyslu § 9 odst. 14 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením byla schválena pro použití osobami se zdravotním postižením. Z odůvodnění rozhodnutí ani obsahu správního spisu pak není zřejmé, na základě jakých skutečností dospěl žalovaný k závěru, že elektrokolo, na které požadoval stěžovatel přiznat příspěvek, není schváleno pro použití osobami se zdravotním postižením“.* Správní orgány tedy měly uvést konkrétní právní normy stanovující, že pomůcka ve smyslu § 9 odst. 14 zákona č. 329/2011 Sb. musí být schválena pro použití osobami se zdravotním postižením, jelikož žalovaný v jeho předchozím zrušeném rozhodnutí uzavřel, že *„zvláštní pomůcky musí splňovat technické normy pro přepravu osob se zdravotním postižením. Nelze přiznat příspěvek na zvláštní pomůcku, která není schváleným zařízením. Je nutné brát ohled zejména na zdraví osoby, která bude zařízení využívat, příp. obsluhovat. Za této situace neshledal účelné zkoumat další hlediska požadované zvláštní pomůcky, neboť není zákonný podklad k tomu, aby bylo možné příspěvek poskytnout. Doplnil, že v případě elektrokola se mýlí s rozumným pojetím věci, že by tato věc mohla v případě osoby s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací tento účel naplnit“.* Žádné zákonné normy však správní orgány neuvedly.

[25] Proto bylo nutné přejít k druhé části závazného názoru Nejvyššího správního soudu. V bodě 33 zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu bylo uvedeno: *„Stěžovateli lze dát za pravdu, že žalovaný se vůbec nezabýval tím, zda z hlediska funkčního (využití) lze elektrokolo považovat za srovnatelné s motorovým vozidlem, jak vyžaduje § 9 odst. 14 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Žalovaný sám předeslal, že z hlediska tohoto posuzování se hodnotí, zda je požadovaná zvláštní pomůcka funkčně shodná a má obdobné vlastnosti, případně zda umožní žadateli odstranit nebo překonat jeho zdravotní hendikep shodně jako pomůcka dle § 9 odst. 13 téhož zákona (v daném případě jako motorové vozidlo). Aniž by žalovaný učinil srovnání shodnosti využití elektrokola a motorového vozidla, dospěl k závěru, že elektrokolo nesplňuje technické normy pro přepravu osob se zdravotním postižením“.* Žalovaný byl tedy povinen se zabývat srovnatelností využití elektrokola s motorovým vozidlem, a také měl vymezit, co rozumí pod pojmem motorové vozidlo.

[26] Dle Nejvyššího správního soudu lze připustit, že pojem motorového vozidla žalovaný vymezil; zvolil přitom opačný postup a pomocí citovaných technických norem vymezil, co nespádá pod pojem motorového vozidla; odkázal na vyhlášku č. 341/2014 Sb., nyní již nahrazenou vyhláškou č. 153/2023 Sb., která vymezuje technické parametry motorových vozidel, stejně tak jako nařízení č. 168/2013. Nicméně se už nezabýval tím, zda je požadovaná zvláštní pomůcka funkčně shodná a má obdobné vlastnosti, případně, zda umožní žadateli odstranit nebo překonat jeho zdravotní hendikep shodně jako pomůcka dle § 9 odst. 13 téhož zákona (v daném případě jako motorové vozidlo). Žalovaný nepochybně zůstal na půli cesty ve svých úvahách, když pouze vymezil, že elektrokolo není motorovým vozidlem. Není možné však uzavřít, že pouze na základě této skutečnosti není možné poskytnout stěžovateli příspěvek na zvláštní pomůcku. Takový závěr by popíral smysl § 9

pokračování

odst. 14 zákona č. 329/2011 Sb. Ostatně k této úvaze již byl žalovaný zcela jasně zavázán předchozím zrušujícím rozsudkem Nejvyššího správního soudu.

[27] Nejvyšší správní soud podotýká, že je nutné se zabývat tím, zda jsou obě pomůcky funkčně shodné, případně v čem se liší, a případně, proč na stěžovatelem požadované elektrokolo není možné poskytnout příspěvek. Jisté odlišnosti již lze nalézt při definici jízdního kola s pomocným motorem, které je ještě považováno za jízdní kolo, což s odkazem na judikaturu SDEU vymezil v odůvodnění rozsudku krajský soud. Rozsudek SDEU ze dne 12. 10. 2023, ve věci C-286/22, *Verzekeringen* vymezil dvě kategorie elektrokol. Prvním je tzv. *Electric Powered Assisted Cycle*, kterým je míněno elektrokolo, jež nedosahuje vyšší rychlosti než právě 25 km/h, jehož e-motor pouze napomáhá lidské síle, přičemž z hlediska technické specifikace se tato elektrická kola právně považují napříč celou EU za jízdní kola. Vedle toho se však rozlišuje i kategorie kol tzv. *Speed Pedelec*, která se právně považují za malý motocykl, tedy motorové vozidlo, neboť dosahují vyšších technických parametrů (rychlost do 45 km/h atd). Rozdílem tedy je, že u prvního typu, což je i typ elektrokola požadovaný stěžovatelem, je nutná fyzická síla a celková koordinace celého pohybového aparátu, jelikož stále je zapotřebí držení středu těla a použití jak horních, tak i dolních končetin. Přídavný motor je aktivován šlapáním a pouze poskytuje jedinci podporu, přičemž požadavky na ovládání takového kola mohou být vyšší než na ovládání běžného jízdního kola, a to z důvodu vyšší celkové hmotnosti jízdního kola a také právě kvůli přídavné síle generované motorem, která se sice deaktivuje tak, že jedinec přestane šlapat, ale díky vyšší naakumulované kinetické energii může být spousta běžných úkonů náročnějších, avšak je možné uzavřít, že pro obsluhu tohoto typu elektrokola žadatel musí stále ovládat schopnost jízdy na jízdním kole.

[28] Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že žalovaný nijak nezdůvodnil, zda lze elektrokolo v obecné rovině, resp. za jakých podmínek považovat za pomůcku ve smyslu § 9 odst. 14 zákona č. 329/2011 Sb. Krajský soud tak měl rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Jestliže rozhodnutí žalovaného namísto toho věcně přezkoumal, zatížil tím vlastní rozsudek nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů.

[29] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil. Současně Nejvyšší správní soud shledal důvody pro postup dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. a zrušil rovněž rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2024, č. j. MPSV-2024/94376-919, a věc mu vrátil podle § 78 odst. 4 s. ř. s. k dalšímu řízení. Žalovaný se tak bude muset zabývat srovnatelností způsobu využití elektrokola s motorovým vozidlem ve smyslu § 9 odst. 14 zákona č. 329/2011 Sb., což dosud neučinil.

[30] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. v případě, že Nejvyšší správní soud zruší rozhodnutí žalovaného, rozhodne o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., část. ve spojení s § 120 s. ř. s., má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti žalovanému, který neměl ve věci úspěch. Stěžovateli, jemuž by dle pravidla úspěchu náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[31] Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven usnesením ze dne 11. 6. 2024, č. j. 52 Ad 10/2024-13, advokát, přičemž toto zastoupení trvá s ohledem na § 35 odst. 10 s. ř. s. i v řízení před Nejvyšším správním soudem. V takovém případě hradí odměnu a hotové výdaje stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovenému advokátovi náleží dle vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna a náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby, sepsání kasační stížnosti dle § 7 bodu 3. ve spojení s § 9 odst. 2 ve výši 1000 Kč. Tato částka se zvyšuje o 300 Kč, paušální náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Advokátovi náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 1 300 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 2. května 2025

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu